

FUNDUSZ SOŁECKI - BUDŻET OBYWATELSKI

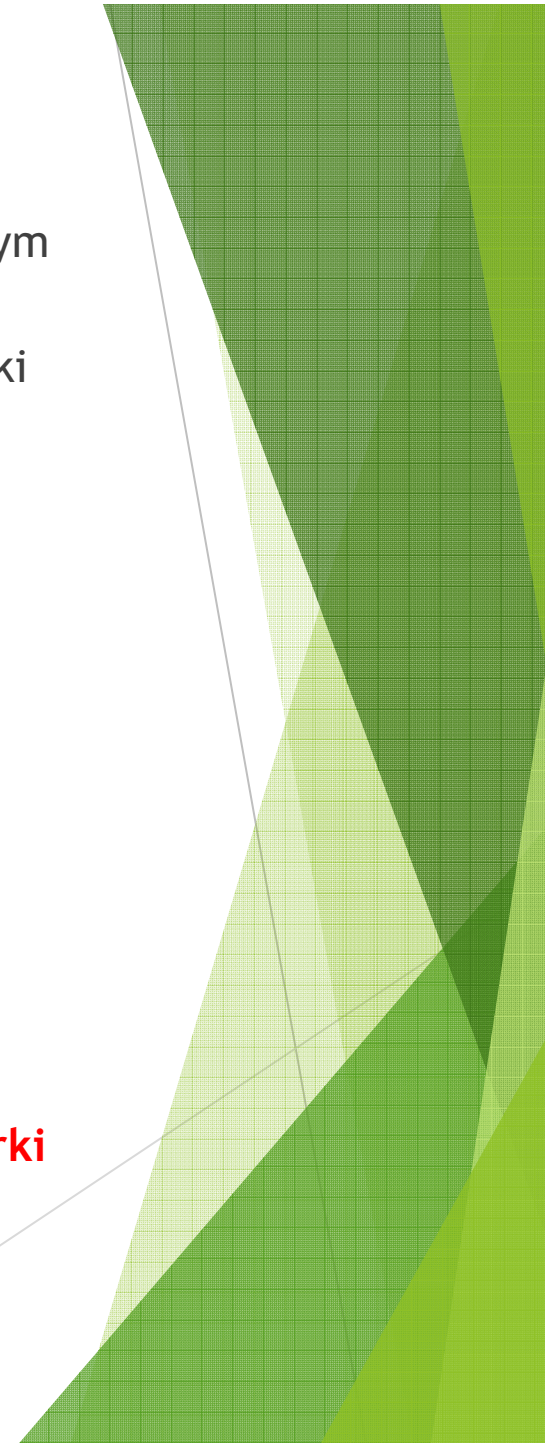

Art. 35 ustawy o samorządzie gminnym:

1. Organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutem, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami.
2. Statut może przewidywać powołanie jednostki niższego rzędu w ramach jednostki pomocniczej.
3. Statut jednostki pomocniczej określa w szczególności:
 - 1) nazwę i obszar jednostki pomocniczej;
 - 2) zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej;
 - 3) organizację i zadania organów jednostki pomocniczej;
 - 4) zakres zadań przekazywanych jednostce przez gminę oraz sposób ich realizacji;
 - 5) zakres i formy kontroli oraz nadzoru organów gminy nad działalnością organów jednostki pomocniczej.

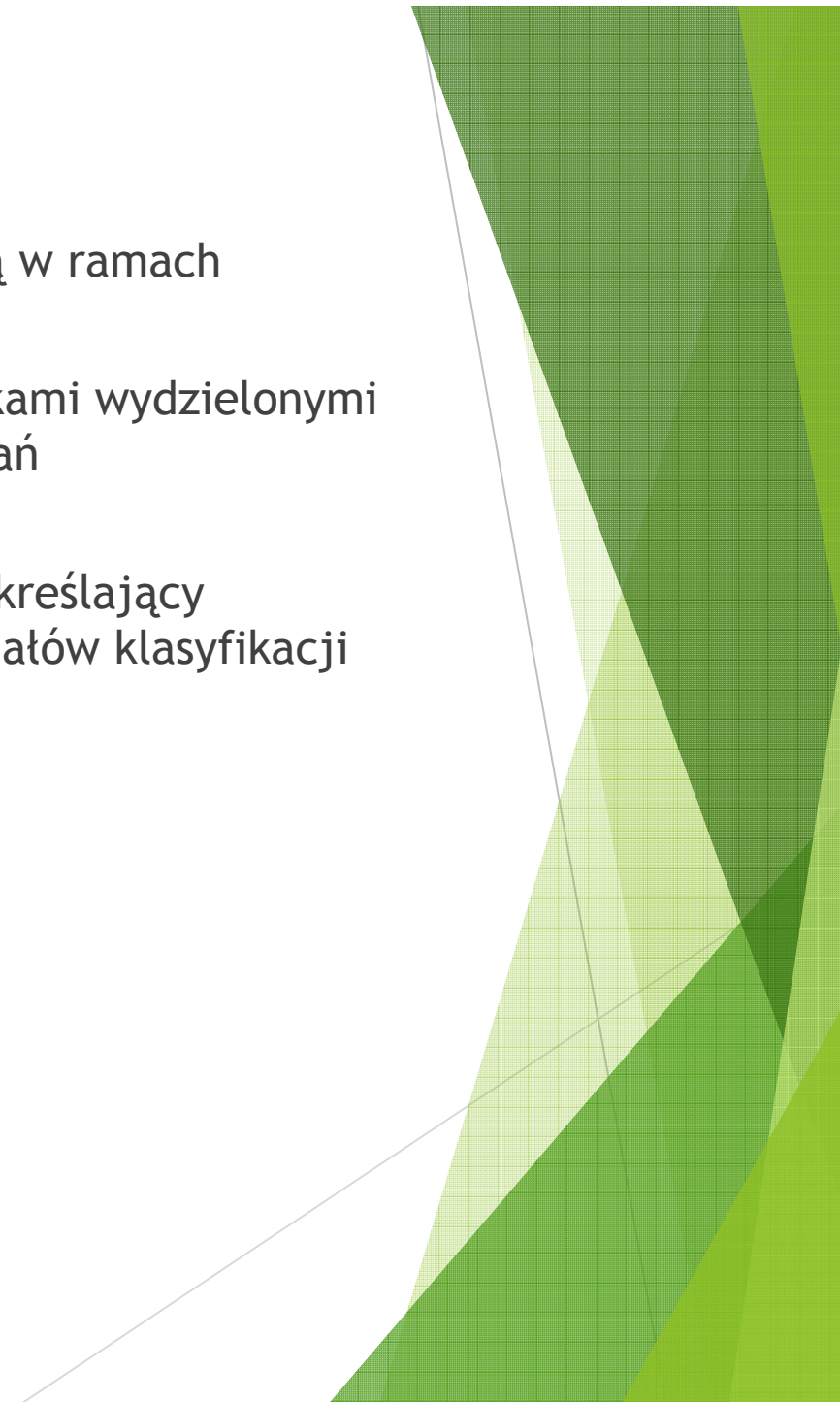
Art. 51 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym:

Statut gminy określa uprawnienia jednostki pomocniczej do **prowadzenia gospodarki finansowej w ramach budżetu gminy.**

► **§ 31 statutu gminy Michałowice:**

1. Jednostki pomocnicze gminy prowadzą gospodarkę finansową w ramach budżetu Gminy.
2. Jednostki pomocnicze Gminy gospodarują samodzielnie środkami wydzielonymi do ich dyspozycji, przeznaczając te środki na realizację zadań spoczywających na tych jednostkach.
3. Rada uchwala corocznie załącznik do uchwały budżetowej, określający wydatki jednostek pomocniczych w układzie działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej.

USTAWA o funduszu sołeckim

Art. 1. ust. 3. Środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć, które zgłoszone we wniosku, o którym mowa w art. 4:

- są zadaniami własnymi gminy,
- służą poprawie warunków życia mieszkańców
- są zgodne ze strategią rozwoju gminy.

Warunki te muszą być spełnione łącznie. Jeżeli wniosek nie spełnia tych wymagań - wójt burmistrz lub prezydent zobowiązany jest odrzucić wniosek sołectwa.

► Pojęcie ZADAŃ WŁASNYCH GMINY

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy (art. 7 ustawy o samorządzie gminnym)

W szczególności zadania własne obejmują sprawy:

- 1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej;
- 2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;
- 3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz;
- 3a) działalności w zakresie telekomunikacji;
- 4) lokalnego transportu zbiorowego;
- 5) ochrony zdrowia;
- 6) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych;
- 6a) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 7) gminnego budownictwa mieszkaniowego;
- 8) edukacji publicznej;
- 9) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- 10) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych;
- 11) targowisk i hal targowych;) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;

- 12) zieleni gminnej i zadrzewień;
- 13) cmentarzy gminnych;
- 14) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego;
- 15) utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych;
- 16) polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej;
- 17) wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej;
- 18) promocji gminy;
- 19) współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.);
- 20) współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Wyżej wymienione sprawy nie wyczerpują zakresu dopuszczalnych działań, ponieważ przepis art. 7 ustawy należy traktować jako rozwinięcie art. 6 ust. 1. Podkreśla on charakterystyczną cechę zadań własnych gminy, jaką jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej, czyli mieszkańców gminy. Art. 7 ust. 1 wymienia najważniejsze z nich. Wyliczenie to nie jest kompletne, o czym świadczy użycie przez ustawodawcę zwrotu „w szczególności”.

Zadania własne gmin określone są również w innych ustawach.

Każde zadanie mieszczące się w tym katalogu lub wymienione w innych przepisach można traktować jak zadanie, które może być zrealizowane i sfinansowanie ze środków funduszu sołectkiego.

ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY
(WYCIĄG ZE STRATEGII GMINY MICHAŁOWICE NA LATA 2014-2020)

Stworzenie atrakcyjnego miejsca zamieszkania, pracy i wypoczynku - „Dłubniańskie Planty Krakowa”

- 1) Konsekwentne kształtowanie ładu przestrzennego, ochrona zasobów krajobrazowych i przyrodniczych oraz poprawa dostępności Krakowa dla stworzenia atrakcyjnego miejsca zamieszkania i turystyki nieinwazyjnej.
- 2) Konsekwentne podnoszenie poziomu edukacji oraz świadomości ekologicznej mieszkańców dla osiągnięcia efektu gospodarczego, wizualnego, zdrowotnego oraz satysfakcji mieszkańców.

Wzmacnianie poczucia tożsamości mieszkańców

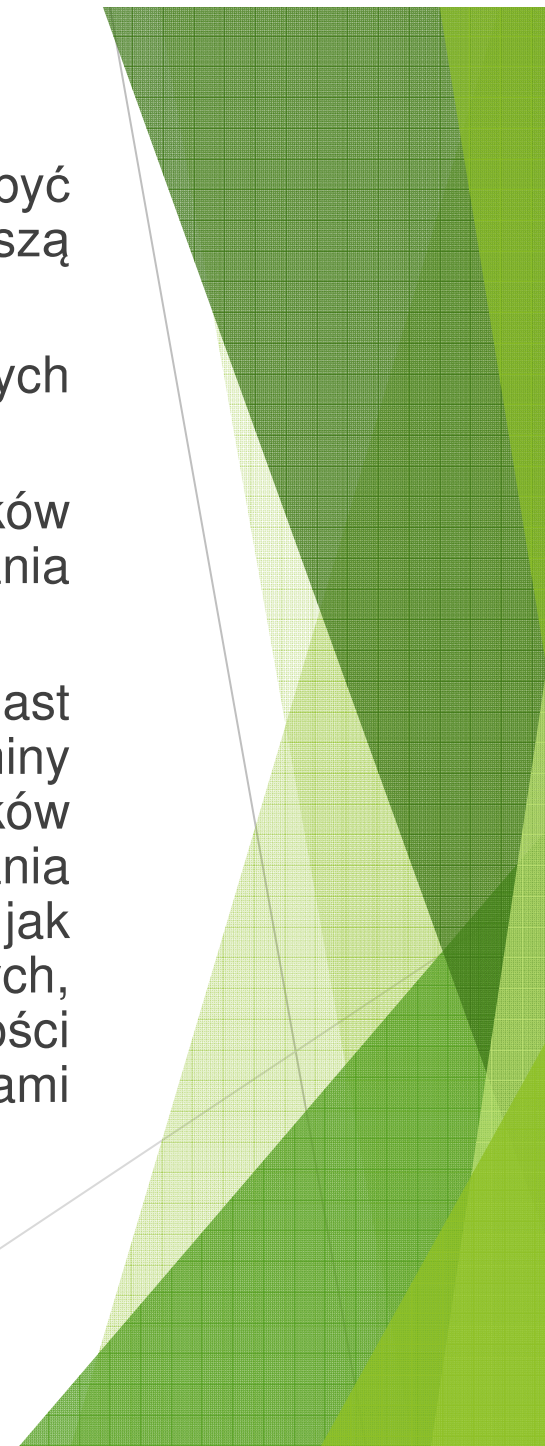
- 1) Umocnienie tradycji patriotycznych, pielgrzymkowych i rolniczych dla stworzenia rozpoznawalnej marki gminy. Wzmacnianie motorów rozwoju, w tym - Kadrówka, Szlak Świętego Jakuba, Orkiestra Wieniawa, Klub Jazdy Konnej Szary.
- 2) Wykorzystanie sąsiedztwa z Krakowem, w ramach aglomeracji, dla pobudzenia rozwoju gospodarczego, zwiększenia liczby ludności oraz zwiększenia rozpoznawalności wspólnoty.

Wykreowanie zintegrowanej wspólnoty z silnymi liderami, kształtowanymi od najmłodszych lat

- 1) Pobudzenie aktywności i chęci współpracy mieszkańców poprzez udział w silnych organizacjach pozarządowych.
- 2) Wspieranie i rozwój przywództwa dla sprawnego działania wspólnoty, partycypacji, budowy zaufania, odpowiedzialności, więzi, wzmacniania uczestnictwa mieszkańców gminy w życiu społecznym i poczucia dumy z miejsca, w którym się mieszka.

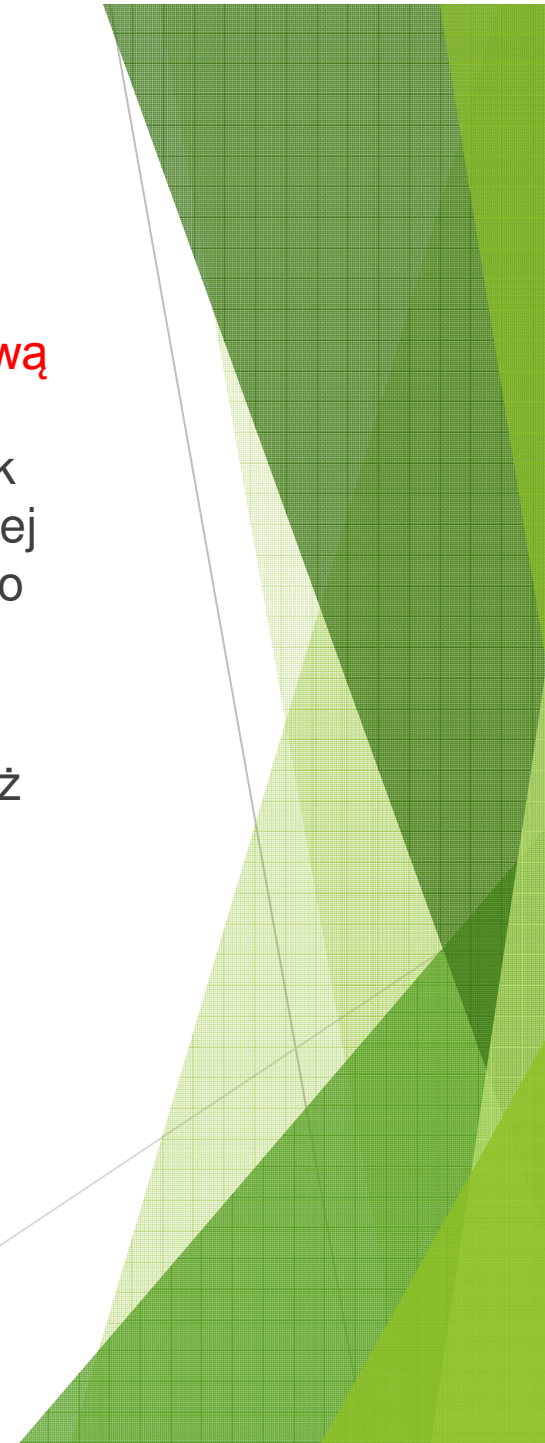

- Zadania „twarde”, takie jak nowa inwestycja czy remont, muszą być zrealizowane „na majątku” gminy, natomiast zadania „miękkie” nie muszą spełniać tego wymogu.
- Środki przekazane sołectwom są częścią systemu finansów publicznych i jako takie muszą podlegać wszystkim rygorom prawa.
- Dodatkowe ograniczenia w zakresie wydatkowania środków z funduszu sołectkiego mogą być związane z koniecznością posiadania odpowiednich zezwoleń przewidzianych prawem.
- Współpraca między urzędem a sołectwem powinna zacząć się natychmiast po podjęciu przez radę gminy uchwały o wyodrębnieniu w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołectki. Przygotowywanie wniosków do funduszu sołectkiego powinno mieć charakter wspólnego działania urzędu i społeczności danego sołectwa. Dotyczy to takich spraw jak konieczność uwzględnienia różnego rodzaju uwarunkowań prawnych, sporządzenia odpowiedniego kosztorysu zadania i sprawdzenia celowości zadania w kontekście jego związku z gminnymi dokumentami planistycznymi.

WYSOKOŚĆ FUNDUSZU SOŁECKIEGO

- Ustawa reguluje wysokość środków przypadających na dane sołectwo, wprowadzając wzór, oparty o **ilość mieszkańców danego sołectwa** i **kwotę bazową** obliczoną jako iloraz wykonanych dochodów bieżących danej gminy, o których mowa w przepisach o finansach publicznych, za rok poprzedzający rok budżetowy o dwa lata oraz liczby mieszkańców zamieszkałych na obszarze danej gminy, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy o dwa lata, ustalonej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.
- Ustawa wprowadza też ograniczenie polegające na tym, że kwota środków przeznaczonych w ramach funduszu na dane sołectwo nie może być większa niż dziesięciokrotność kwoty bazowej.
- Ustawa upoważnia radę gminy do zwiększenia środków funduszu ponad wysokość w niej określoną: rada wówczas w terminie do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok budżetowy, ustala zasady zwiększania środków funduszu przypadających na poszczególne sołectwa.

Procedura i terminy:

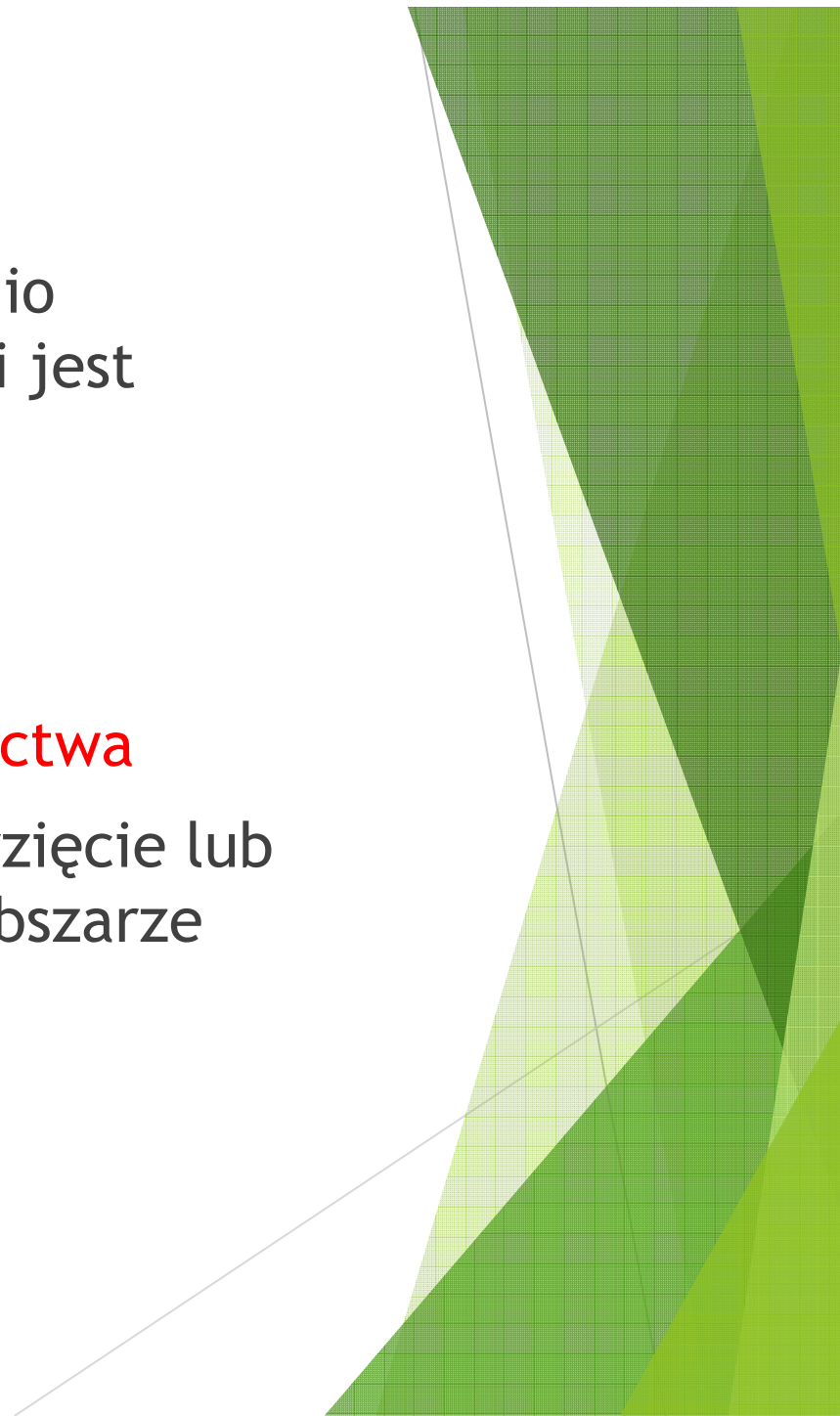
- do 31 marca roku poprzedzającego dany rok budżetowy rada gminy rozstrzyga, czy w gminie wprowadzić fundusz sołecki; w razie jego wprowadzenia obowiązuje on we wszystkich kolejnych latach, aż do przyjęcia uchwały o niewprowadzaniu funduszu sołeckiego na kolejny rok;
- wójt do 31 lipca roku poprzedzającego dany rok budżetowy przekazuje sołtysom informację o wysokości funduszu w danym sołectwie;
- sołectwo przedstawia wniosek w sprawie przeznaczenia środków na przedsięwzięcia w danym sołectwie do 30 września roku poprzedzającego dany rok budżetowy;

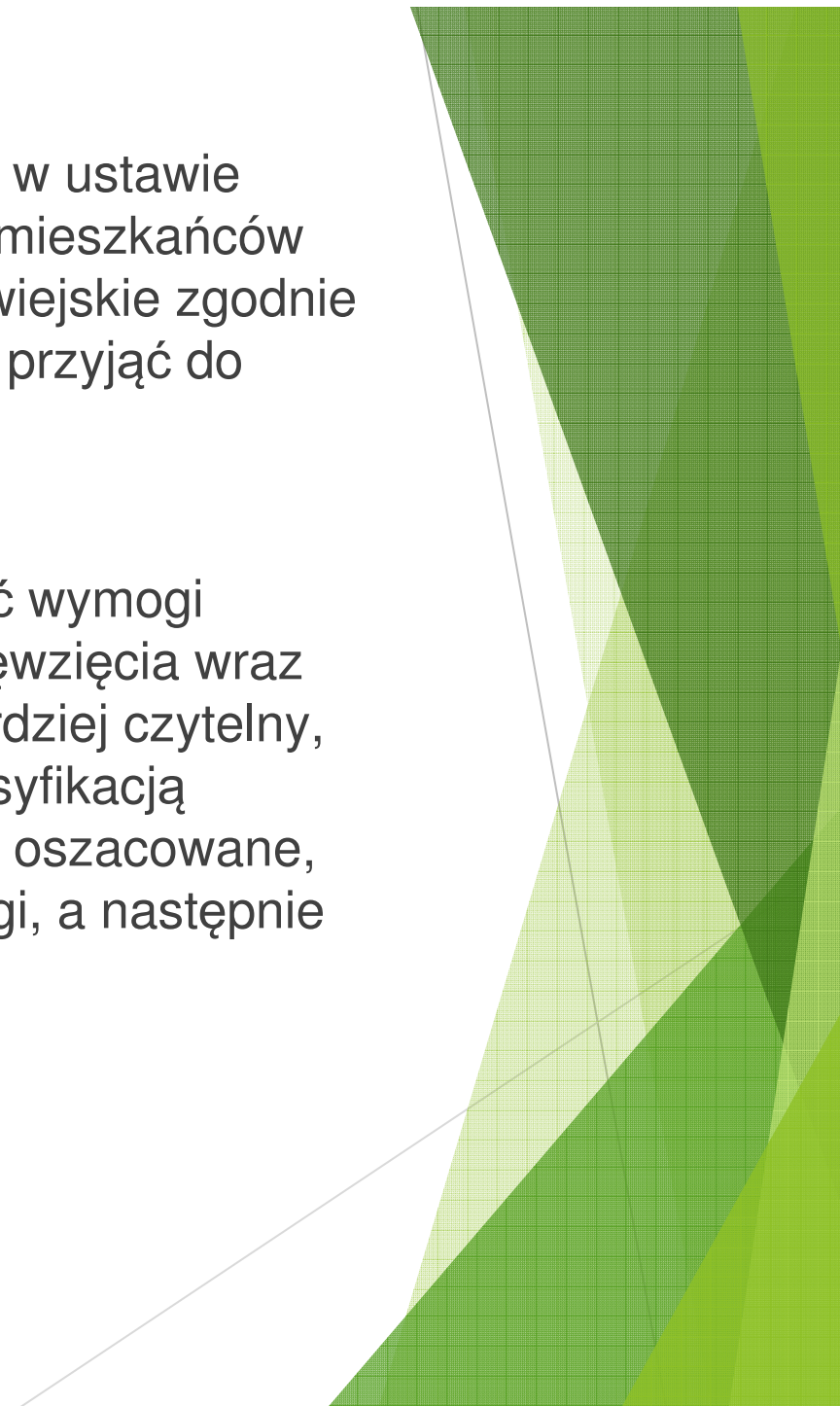
Jedynym właściwym organem, który bezpośrednio podejmuje decyzje na co zostaną wydane środki jest zebranie wiejskie. Zebranie wiejskie:

- ▶ z inicjatywy sołtysa,
- ▶ rady sołectkiej lub
- ▶ co najmniej 15 pełnoletnich mieszkańców sołectwa

podejmuje uchwałę, w której wskaże przedsięwzięcie lub przedsięwzięcia przewidziane do realizacji na obszarze sołectwa.

- Może wystąpić sytuacja, w której każdy ze wskazanych w ustawie podmiotów (sołtys, rada sołecka, grupa co najmniej 15 mieszkańców sołectwa) złoży wniosek na zebranie - wtedy zebranie wiejskie zgodnie ze swoim statutem będzie musiało poprzez głosowanie przyjąć do realizacji tylko jeden.
- Każdy przedkładany na zebraniu wniosek musi spełniać wymogi formalne, to jest zawierać informacje o rodzaju przedsięwzięcia wraz z oszacowaniem kosztów w sposób możliwie jak najbardziej czytelny, tak aby organ mógł dokonać ich podziału zgodnie z klasyfikacją budżetową. Każde przedsięwzięcie musi zostać dobrze oszacowane, z podziałem jego realizacji na zakupy materiałów i usługi, a następnie zapisane w odpowiednim dziale i paragrafie budżetu.

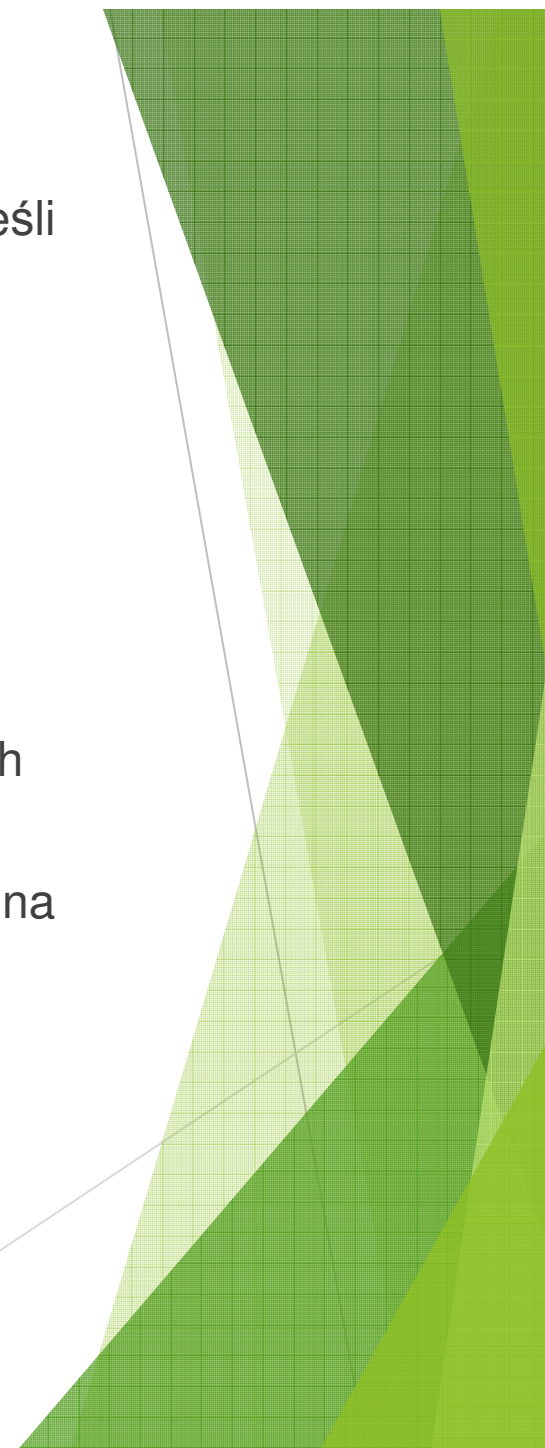

Wójt odrzuca wniosek sołectwa w terminie 7 dni od jego otrzymania wówczas, jeśli nie spełnia on kryteriów określonych w ustawie; w takim przypadku:

- Sołtys może podtrzymać wniosek, kierując go do rady gminy za pośrednictwem wójta;
- Zebranie wiejskie ponownie przyjmuje wniosek, kierując go do rady gminy za pośrednictwem wójta;

Rada gminy rozpatruje wnioski w terminie 30 dni od ich otrzymania; wójt jest związany tym rozstrzygnięciem. Rada odrzuca wniosek tylko w przypadku naruszenia terminu do jego złożenia lub gdy nie spełnia on kryteriów określonych w ustawie.

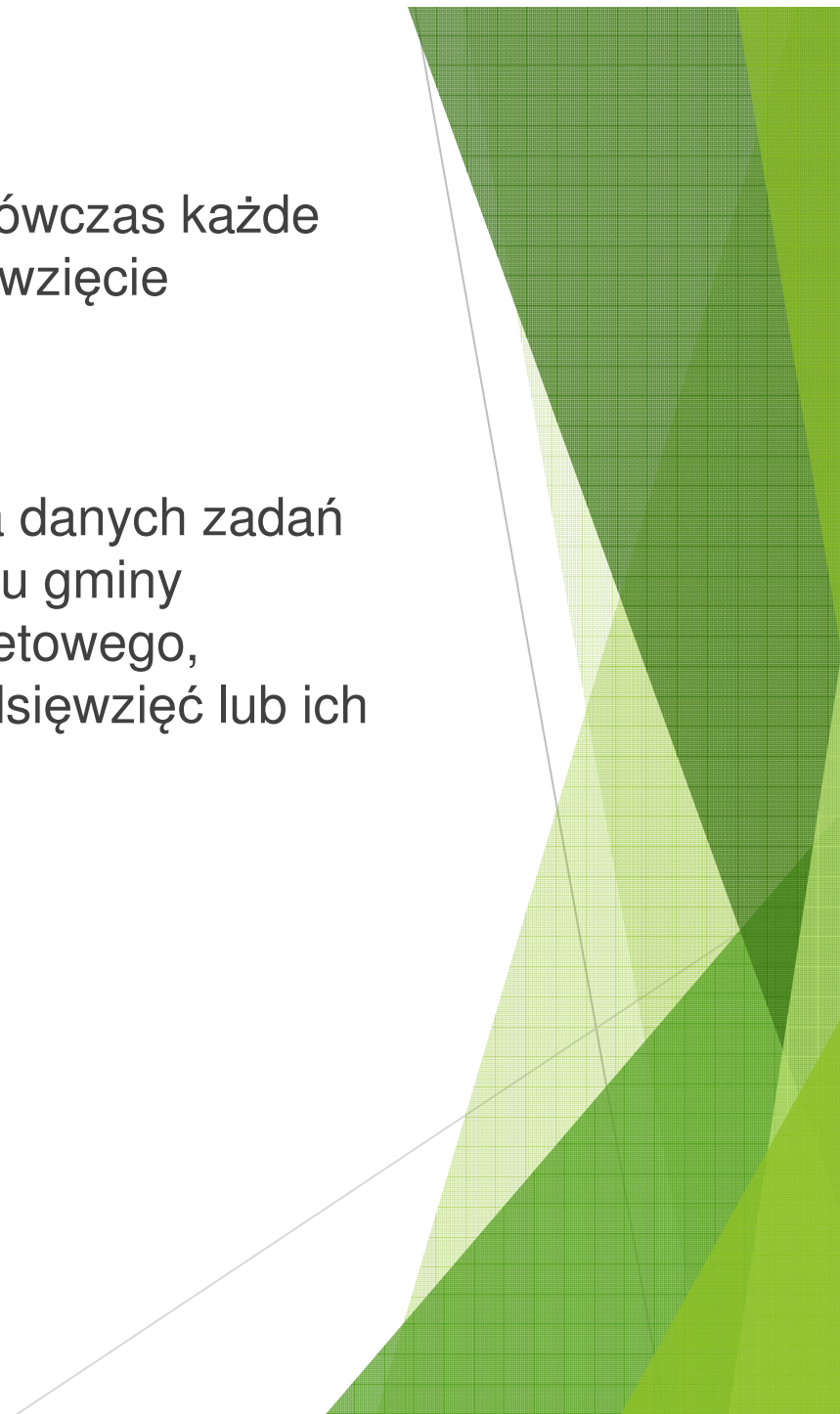
Niezależnie od powyższego, zgodnie z ustawą o funduszu sołeckim, rada powinna podczas uchwalania budżetu odrzucić wniosek, jeśli nie spełnia on ustawowych kryteriów. Rada, uchwalając budżet gminy, może odrzucić wniosek sołectwa jedynie w przypadku kiedy w trakcie procedury (w czasie pomiędzy wpisaniem zadań do projektu budżetu, a momentem podejmowania uchwały budżetowej) zmienił się stan formalno-prawny, co powoduje że zadania, które sołectwo chce realizować nie spełniają warunków ustawy.

- Po wyodrębnieniu środków na fundusz sołecki i nie odrzuceniu wniosku sołectwa przez wójta na początku procedury, co skutkuje wpisaniem wniosku do projektu budżetu, rada powinna taki budżet uchwalić.
- Odpowiedzialność za wydatkowanie środków zawsze spoczywać będzie, zgodnie z art. 60 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym, na wójcie, który odpowiada za prawidłową gospodarkę finansową gminy i w tym zakresie dokonuje wydatków budżetowych.
- Z uwagi na fakt, iż fundusz sołecki jest częścią budżetu gminy to wójt dysponuje pieniędzmi funduszu sołeckiego, to od niego zależeć będzie kiedy, w którym miesiącu danego roku, urząd gminy uruchomi środki finansowe i wdroży procedury związane z realizacją danego przedsięwzięcia. W takiej sytuacji dużo będzie zależało od aktywności mieszkańców, sołtysa i radnych, którzy powinni sprawować nadzór nad postępami w realizacji zgłoszonych przez siebie zadań.

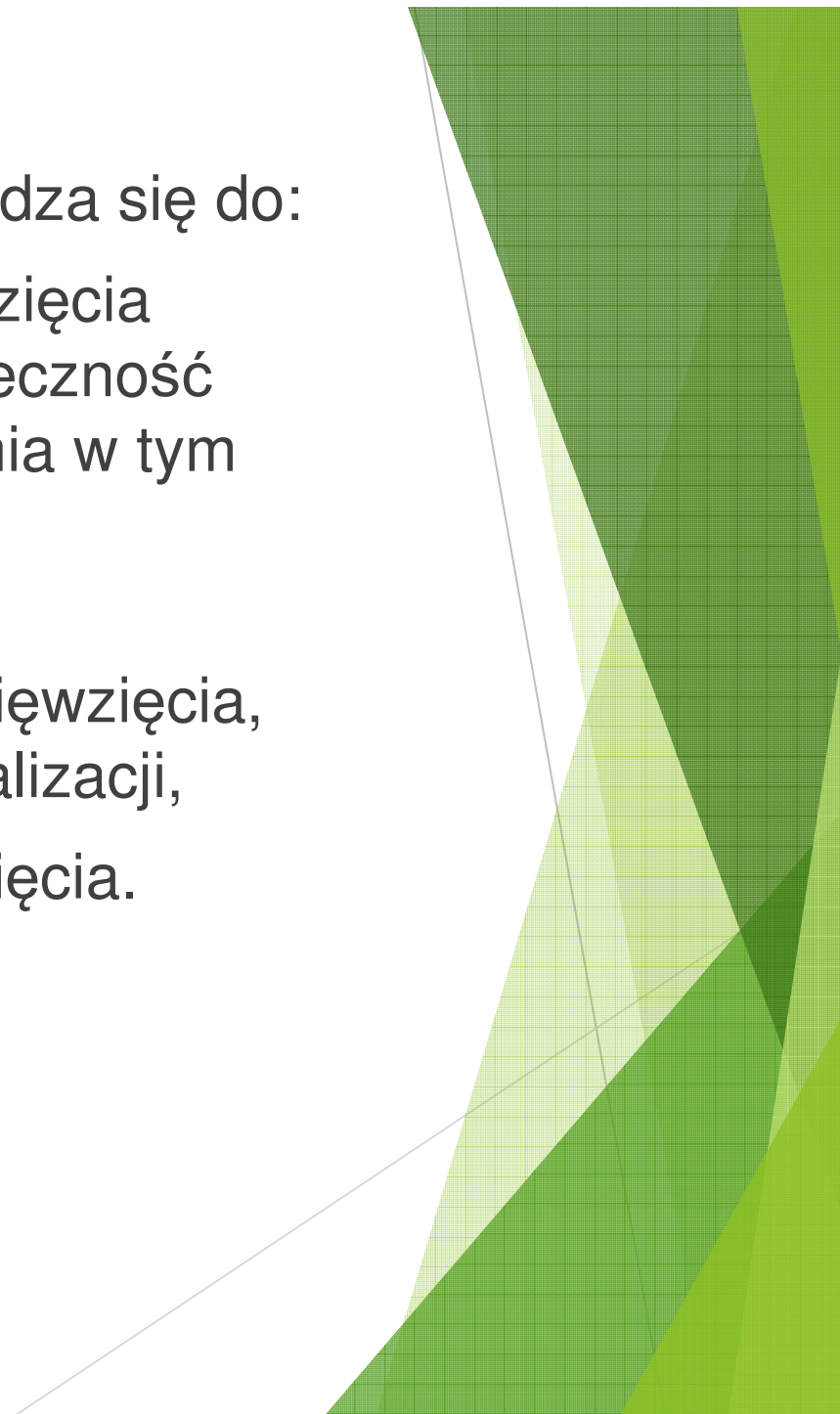

- Sołectwa mogą realizować wspólne przedsięwzięcia, wówczas każde z sołectw zamierzających wspólnie realizować przedsięwzięcie odrębnie uchwała wniosek.
- W trakcie roku budżetowego, którego dotyczy realizacja danych zadań z funduszu sołectkiego, w okresie od uchwalenia budżetu gminy na dany rok do dnia 31 października danego roku budżetowego, sołectwo może złożyć do wójta wniosek o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu przewidzianych do realizacji w ramach

Przepisy wskazują, że rola mieszkańców sprowadza się do:

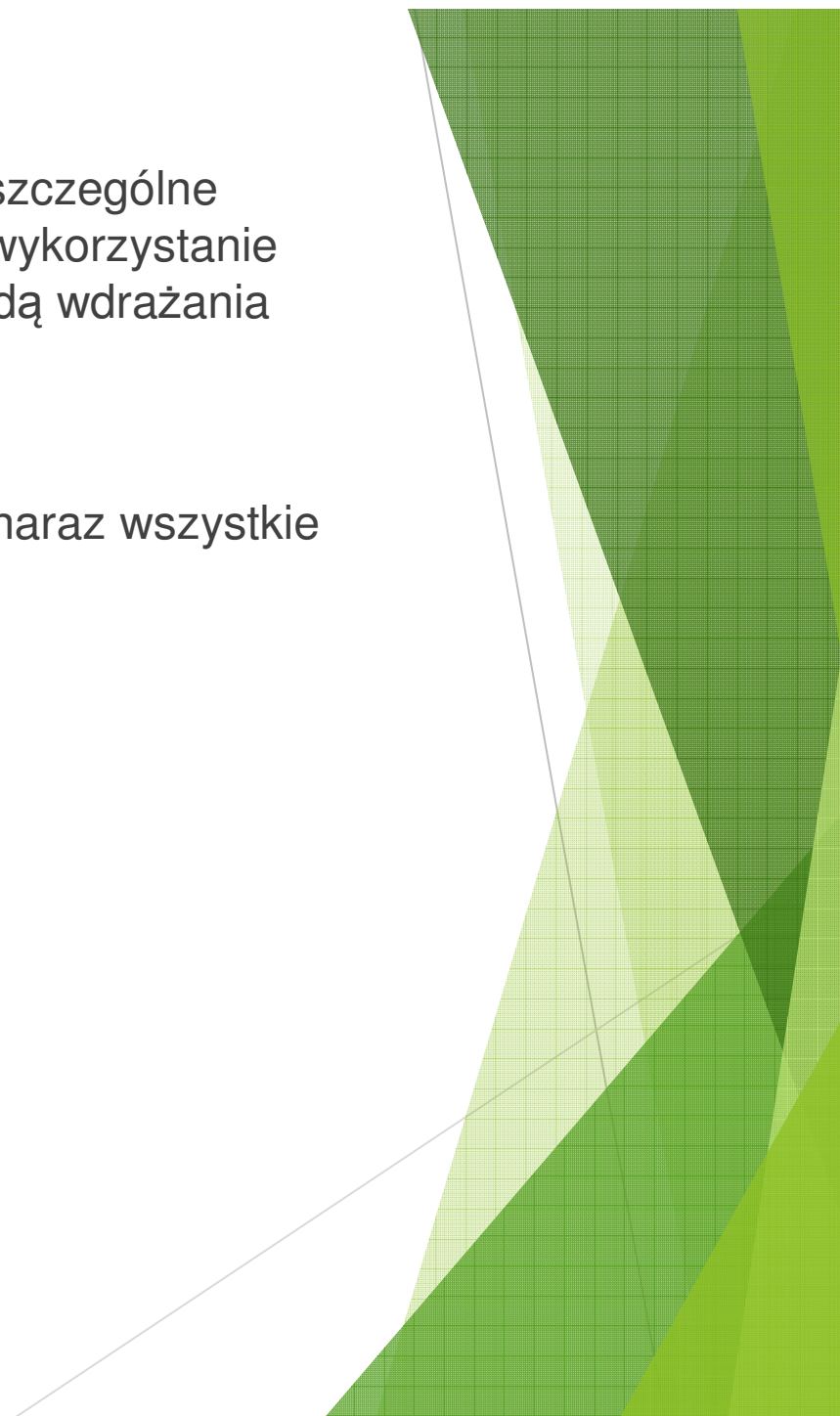
- wyjścia z inicjatywą co do wskazania przedsięwzięcia przewidzianego do realizacji – tu występuje konieczność spełnienia obligatoryjnego warunku uczestniczenia w tym akcie 15 pełnoletnich mieszkańców sołectwa,
- podjęcia uchwały przez zebranie wiejskie (zgodnie ze statutem sołectwa) o rodzaju przedsięwzięcia, jego kosztach wraz z uzasadnieniem dla jego realizacji,
- sprawowania kontroli nad realizacją przedsięwzięcia.

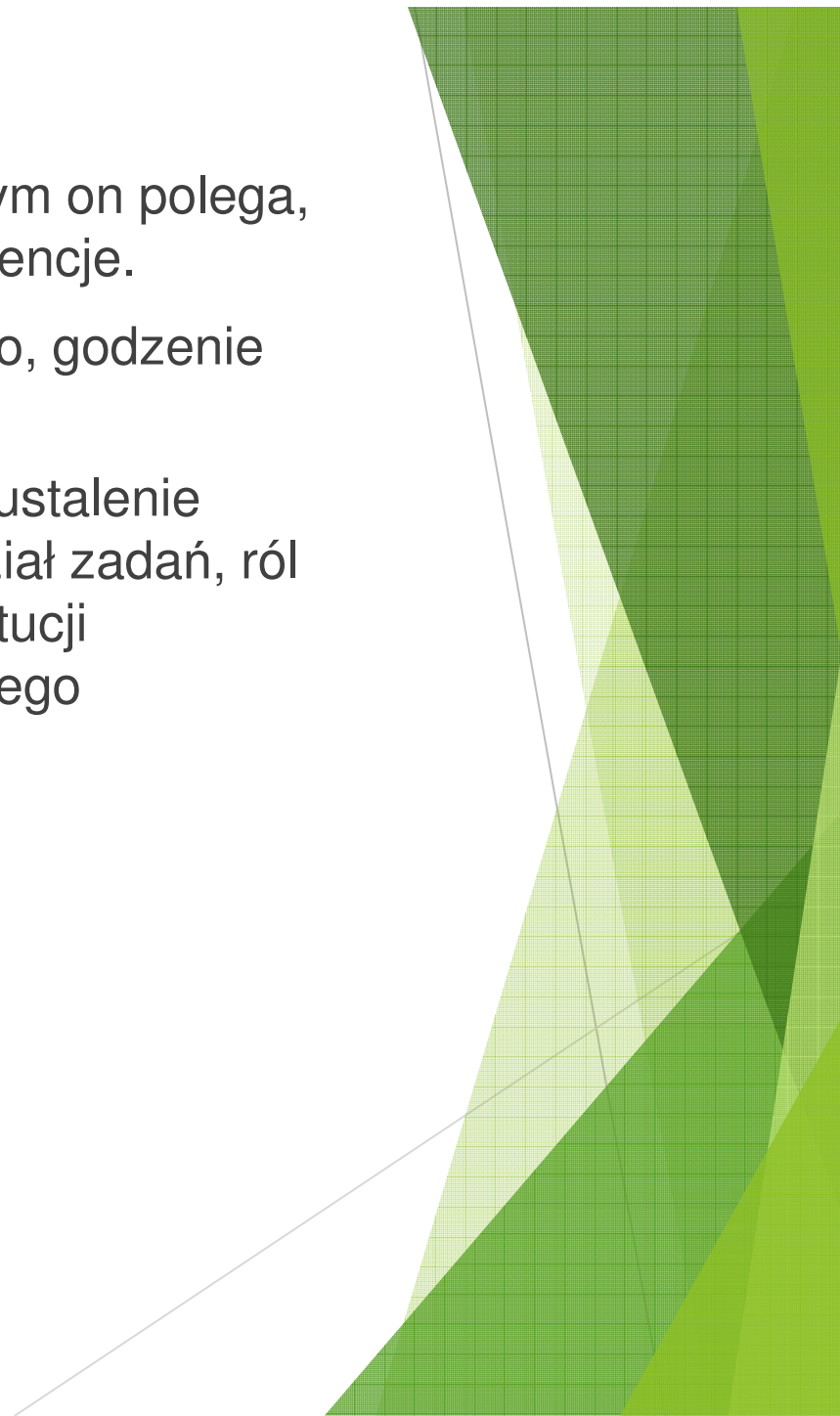
Aby sensownie wydawać pieniądze trzeba także wiedzieć jak poszczególne zadania wdrażać w sposób zapewniający najbardziej efektywne wykorzystanie oddanych do dyspozycji środków. Powszechnie stosowaną metodą wdrażania pojedynczych zadań jest ich realizacja jako tzw. projektów.

Projekt to każde zorganizowane działanie ludzkie, które spełnia naraz wszystkie poniższe warunki:

- ▶ zmierza do rozwiązania konkretnego problemu,
- ▶ ma wyznaczony konkretny, precyzyjny cel,
- ▶ jest skierowane do zidentyfikowanych beneficjentów,
- ▶ odbywa się w znanych ramach czasowych,
- ▶ towarzyszy mu konkretny plan działań,
- ▶ sprecyzowano konkretne rezultaty do osiągnięcia,
- ▶ wiadomo, jak będzie dokonywana ocena skuteczności działań.

- Identyfikacja problemu polega na sprecyzowaniu na czym on polega, co jest jego istotą, z czego wynika i jakie rodzi konsekwencje.
- Wspólne podejmowanie decyzji to aktywne uczestnictwo, godzenie sprzeczności, integruje społeczność.
- Wspólne zaplanowanie zadań większych i mniejszych, ustalenie wieloletniej współpracy z samorządem gminy oraz podział zadań, ról i odpowiedzialności wśród mieszkańców i różnych instytucji działających na terenie wsi, przyczyni się do rzeczywistego uruchomienia oddolnej aktywności.

Na pytanie „z kim współpracować przy wdrażaniu funduszu sołeckiego?” odpowiedź jest następująca:

„ze wszystkimi którzy mogą pomóc i nas wesprzeć!”

Tylko współpraca wielu podmiotów może spowodować, że środki z tego funduszu nie będą miały charakteru przypadkowo wymyślonych zadań i chaotycznie wydawanych pieniędzy.

Tylko poprzez współpracę z wieloma partnerami, społeczności sołeckie mogą udowodnić, że „zasługują” na samodzielne „mini –budżety”, że potrafią nimi zarządzać

